

Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2025

Jokilaaksojen jätelautakunta 17.10.2024
1628/02.05.00/2024

Valmistelija vs. jätelautakunnan esittelijä

Asiantuntijana kokouksessa kuullaan Vestia Oy:n logistiikka- ja palvelupäällikkö Marjo Kivimäkeä ennen asian varsinaista käsittelyä ja sitä koskevaa päätöksentekoa.

Yleistä jätetaksasta Kunnan jätemaksu

Jätelain (646/2011) 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätetuilla katetaan jätelain mukaiset kunnan vastuulle kuuluvat yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden kuljetus ja käsittely, hyödyntäminen, jäteneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jätetuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollonviranomaistehtävien hoitaminen.

Jätetaksa on asiakirja, joka sisältää luettelon käytössä olevista jätemaksuista ja niiden laskentaperusteista yksikköhintoihin. Kunnassa on oltava voimassa oleva jätetaksa, jotta julkisoikeudellista jätemaksua voidaan periä. Jätetaksan mukaisten maksujen on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätetaksa, jolla katetaan jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta sekä muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna.

Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset. Jätelain mukaisesti jätemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Kunnan jätemaksun perusteet

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena.

Jätetuilla perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Perusmaksun perusteita ovat kiinteistöllä asuvien henkilöiden lukumäärä tai kiinteistön käyttötarkoitus taikka muu vastaava peruste. Perusmaksu voidaan määrätä kiinteistö- tai talouskohtaisena. Jätetuilla perusteista määrätään tarkemmin hyväksytyssä jätetuissa.

Jätelautakunta voi jätelain sallimissa puitteissa määritellä maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautakunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain mukaisesti.

Kunnan on tiedotettava jätetaksasta yleisesti siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta jätetaksan hyväksymistä koskevan asian käsittelyssä säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Kunnan jätemaksua koskevien säännösten soveltaminen kuntien omistamaan yhtiöön

Jätelain 84 §:n mukaan kunnan jätemaksua koskevia säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun kunta on siirtänyt jätehuollon järjestämiseen liittyvät palvelutehtävät tätä varten perustetulle, jätelain 43 §:ssä tarkoitetulle yhtiölle.

Kunnan jätemaksun määrääminen ja suorittaminen

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistönhaltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81.1 §:ssä säädetään. Tavallisesti määrääminen tehdään hyväksymällä maksuunpanoluettelot. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Nykyinen jätemaksutaksa

Jokilaaksojen jätelautakunta on 12.12.2023 § 37 hyväksynyt jätemaksutaksan ja määrännyt sen voimaan 1.1.2024 alkaen. Lautakunnan tekemä taksapäätös on lainvoimainen.

Jätemaksutaksan 13 §:n mukaisesti maksujen arvonlisävero on muutettu 1.9.2024 vastaamaan tuona päivänä voimaan tullutta 25,5 % ilman erillistä jätelautakunnan päätöstä.

Asian selvittäminen ja asianosaisten kuuleminen

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Hallintolain 34 §:ssä säädetään, että asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Asian saa tietyissä tapauksissa ratkaista asianosaista kuulematta, mistä säädetään pykälän 2 momentissa.

Hallintolain 41 §:ssä todetaan: Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla. Asian vireilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa

ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta.

Asian valmistelu ja taksaan esitettävät muutokset

Jokilaaksojen jätelautakunnan alueen kuntien jätehuollon palvelutehtäviä hoitava Vestia Oy on 4.10.2024 toimittanut jätelautakunnalle jätemaksutaksaa koskevan valmisteluaineiston. Vestia Oy:n toimitusjohtaja Olavi Soinio kävi tätä ennen, 19.9.2024, pidetyssä jätelautakunnan kokouksessa alustamassa taksaan esitettäviä korotuksia. Käsittelyssä on nyt esitys jätemaksutaksaksi 1.1.2025 alkaen (Liite 1). Jätetaksaa esitetään astuvaksi voimaan, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta.

Vestia Oy esittää taksaan muutoksia kohonneiden kustannusten vuoksi.

Jätetaksan rakenne on sama kuin vuonna 2024. Jättemaksut koostuvat perusmaksuosuudesta sekä järjestetyn jätehuollon maksuista. Järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden kuormauksesta, kuljetuksesta ja käsittelystä.

Muutokset perusmaksuun

Jättemaksun perusmaksuosuuteen esitetään korotuksia kaikkiin perusmaksutyyppeihin. Korotuksen suuruus olisi 1 euro / kuukausi, eli yhteensä 12 euroa vuodessa. Vuosittaiset maksut (alv. 0 %) nousisivat seuraavasti:

rakennustyyppi	taksa 2024	taksaesitys 2025
omakotitalo ja paritalo	42,90 €	54,90 €
vapaa-ajan asunto	14,30 €	26,30 €
rivi- ja kerrostalo - on hyötyjäteastiat	27,50 €	39,50 €
rivi- ja kerrostalo - ei hyötyjäteastioita	45,00 €	57,00 €

Muutokset kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen maksuihin

Jättemaksun määräämisperusteisiin on lisätty täsmentäviä kohtia, sen osalta kenelle maksu määrätään.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut muodostuvat kuljetusmaksuista (nouto ja kuljetus) ja käsittelymaksuista. Jäteastioiden tyhjennysmaksujen kuljetusosuuteen on esitetty tehtäväksi korotuksia kaikkien jättejakeiden osalle, jätteen käsittelymaksut säilyisivät nykyisellään.

Kuljetusten osuus maksuissa nousisi 10 %. Tämän vaikutus kokonaishintaan olisi esimerkiksi poltettavan jätteen osalta 4–7 % ja biojätteen osalta 7–8 % riippuen astiakoosta. Poltettavan jätteen 240 litran astian tyhjennyksen kokonaishinta (alv 0 %) esimerkiksi nousisi 7,12 eurosta 7,53 euroon ja biojätteen 120 litran astian tyhjennyksen kokonaishinta (alv 0 %) 12,52 eurosta 13,55 euroon.

Pakkausjätteiden käsittelyn kustannuksista vastaavat tuottajayhteisöt omalta osaltaan. Kiinteistöt maksavat jätemaksuna pelkästään keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat kulut Vestia Oy:lle. Näin maksut nousisivat 10 %.

Uutena jätetaksaan on kirjattu jäteastioiden myynti- ja vuokrahinnat sekä näiden toimitusmaksut.

Lisämaksuissa jätehuoltosarjasta poikkeavan lukituksen kuukausimaksuun esitetään korotusta, uusi maksu olisi 100 € / kk (alv 0 %). Maksun suuruus on voimassa olevassa taksassa 40,32 €. Maksun ohjaavuusvaikutus on jäänyt heikoksi, jätekatosten poikkeavia lukituksia on edelleen runsaasti.

Muutokset jätteiden vastaanottomaksuihin lajittelupihoilla ja jätekeskuksessa

Kotitalousasiakkaiden lajittelupihoille tuomien jätteiden osalta maksuihin on esitetty pieniä muutoksia, jotka käydään läpi kokouksessa, samoin kuin muutosesitykset, jotka koskevat lajittelupihoille vain henkilökunnan palveluaikoina vastaanotettavien vaarallisten jätteiden maksuja.

Jätekeskuksen kuntavastuullisen jätteen maksuihin esitetään lisättäväksi rakennus- ja purkujäte sekä betoni. Lisäksi maksuihin esitetään korotuksia riskijätteen, poltettavan jätteen, biojätteen ja kyllästetyn puun osalta, korotukset ja lisäykset esitetty alla (alv 0 %).

jätelaji	taksa 2024 (€/t)	taksaesitys 2025 (€/t)
rakennus- ja purkujäte		178,00 €
betoni		30,00
riskijäte	660,00 €	680,00 €
poltettava jäte	104,00 €	106,00 €
biojäte	102,00 €	104,00 €
kyllästetty puu	330,00 €	350,00 €

Muutokset jätetaksan muihin maksuihin

Jätetaksan muista maksuista on poistettu muistutuslasku, tämän laskutus tapahtuisi jatkossa perintätoimiston laskussa.

Muutokset jätemaksujen laskutukseen ja perintään

Tekstiosiossa on avattu laskutus- ja perintäprosessia.

Muuta

Taksaesityksessä ei näy vielä pakkausalan tuottajayhteisöjen jäteyhtiölle maksamat korvaukset asuinkiinteistöiltä erilliskerättävien pakkausjätteiden keräyksestä.

Pakkausalan tuottajayhteisöt ovat maksaneet ensimmäiset korvaukset pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä keräyksestä kunnalliselle jäteyhtiölle tänä syksynä. Korvausten vaikutus heijastuu tuottajien ja kuntien sopiman maksujärjestelmän perusteella takautuvasti jätetaksaan ja otetaan huomioon seuraavassa taksassa, niiltä osin kuin korvauksia on tullut ja niillä katsotaan olevan vaikutusta maksuun.

Esittelijä	jätelautakunnan vs. esittelijä Anu Linnala
Päätösehdotus	<p>Jätetaksaesitys 1.1.2025 alkaen asetetaan julkisesti nähtäville 21.10. - 21.11.2024 väliseksi ajaksi Ylivieskan kaupungin verkkosivuille. Asiakirjat lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat pitää jätetaksaesityksen nähtävillä kuntalaisille.</p> <p>Asianosaisille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta 21.11.2024 mennessä.</p> <p>Toimialueen kunnilta pyydetään lausuntoa jätetaksaesityksestä 21.11.2024 mennessä.</p> <p>Nähtävillä olon ja kuulemisten jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.</p>
Päätös	